

Vergaderjaar 2004–2005

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 352

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 22 december 2004

De vaste commissies voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹ hebben op 18 november 2004 overleg gevoerd met minister Donner van Justitie en minister Verdonk voor Vreemdelingenzaken en Integratie over:

- **de geannoteerde agenda JBZ-Raad d.d. 19 november 2004 (23 490, nr. 343);**
- **het verslag van de informele JBZ-Raad d.d. 30 september en 1 oktober 2004 (23 490, nr. 344);**
- **het verslag van de JBZ-Raad d.d. 25 en 26 oktober 2004 (23 490, nrs. 342, 345 en 346).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Jonker** (CDA) onderschrijft de rode draad van het meerjarenprogramma, namelijk dat een betere samenwerking, afstemming en uitwisseling van informatie tussen de lidstaten wordt beoogd. Zij leest dat in 2007 de eerste fase van het gemeenschappelijke asielbeleid wordt geëvalueerd. Vóór eind 2010 zal men de maatregelen en instrumenten voor de tweede fase ter goedkeuring moeten voorleggen. Betekent dit dat tot 2011 gemeenschappelijk niets nieuws te verwachten valt? Opvang in de regio wordt hiermee wederom vooruitgeschoven en daar is zij ontevreden over.

Ten aanzien van het partnerschap met derde landen merkt zij op dat derde landen aan dezelfde normen voor bescherming van migranten moeten voldoen als de EU-lidstaten op dit moment voordat met hen verdere afspraken worden gemaakt. Hoe gaat de minister dit bewerkstelligen?

¹ Samenstelling:

Leden: Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Van Beek (VVD), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), Luchtenveld (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Kant (SP), Dubbelboer (PvdA), Duyvendak (GroenLinks), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van der Ham (D66), Haverkamp (CDA), Van Fessem (CDA), Smilde (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (LPF), Boelhouwer (PvdA), Wilders (Groep Wilders), Szabó (VVD) en Van Hijum (CDA).

Piv. leden: Klaas de Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Halsema (GroenLinks), Schippers (VVD), Wolfsen (PvdA), Kant (SP), Rijpstra (VVD), Slob (ChristenUnie), Rambocus (CDA), Vergeer (SP), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van Gent (GroenLinks), Çörüz (CDA), Hermans (LPF), Van Haersma Buma (CDA), Koşer Kaya (D66), Bruls (CDA), Van Bochove (CDA), Algra (CDA), Hamer (PvdA), Varela (LPF), Leerdam (PvdA), Hirsi Ali (VVD), Balemans (VVD) en Eski (CDA).

² Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Klaas de Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Vos (GroenLinks), Rouvoet (ChristenUnie), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Luchtenveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), voorzitter, Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), ondervoorzitter, Wolfsen (PvdA), Jan de Vries (CDA), Van

Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Fessem (CDA), Straub (PvdA), Griffith (VVD), Van der Laan (D66), Visser (VVD) en Azough (GroenLinks). Piv. leden: Jonker (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Halsema (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Kalsbeek (PvdA), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), Van Baalen (VVD),

Blok (VVD), Hirsi Ali (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Arib (PvdA), Karimi (GroenLinks), Buijs (CDA), Sterk (CDA), Varela (LPF), Joldersma (CDA), Ormel (CDA), Van Dijken (PvdA), Örgü (VVD), Lambrechts (D66), Rijpstra (VVD), Karimi (GroenLinks) en Vergeer (SP).

De minister wil inzetten op projecten in de regio's van herkomst, maar wat bedoelt de minister concreet met «in eerste instantie gericht op het opbouwen van vermogen en een gezamenlijk terugkeerprogramma»? Wanneer komen er multilaterale projecten ten behoeve van opvang in de regio?

Met betrekking tot terugkeer en overnamebeleid is samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken noodzakelijk; meer diplomatieke inzet en overeenkomsten kunnen ervoor zorgen dat terugkeer naar het land van herkomst soepeler verloopt.

De minister noemt wel de voorwaarden en risico's waaraan uitwisseling van informatie moet voldoen, maar niet de kansen die het biedt. Zij vreest dat men blijft hangen in mitsen en maren in plaats van door te pakken. De minister onderstreept dat het Europol informatiesysteem onverwijld operationeel zou moeten worden. Wat zijn de dilemma's? Op welke termijn valt er iets te verwachten?

Er wordt terughoudend omgegaan met de realisatiedata van voorstellen. Als eind 2005 bij een voorstel wordt genoemd, betekent dit dat er vóór 2007 niets daadwerkelijk wordt geïmplementeerd. Daardoor blijft men structureel achter de feiten aanlopen.

Zij stemt in met punt 2H over grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit en de ontwikkeling van een strategisch concept en wordt graag op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen. Zij stemt ook in met de overige A-punten.

Bij punt 4, de bewaarplicht van communicatiegegevens, concludeert zij dat er niets zal gebeuren voor 2006. Waarom is deze termijn nodig? Verwacht de minister problemen met enkele lidstaten? Wellicht kunnen procedures worden veranderd zodat zaken eerder kunnen worden geïmplementeerd.

Over punt 10, het gemeenschappelijk basisbeginsel inzake integratiebeleid in de EU, vraagt zij wat dit beleid concreet betekent voor migranten. De minister geeft aan dat het grondig is besproken. Wat is grondig besproken?

Bij punt 11, een gemeenschappelijke minimumlijst van veilige landen, merkt zij op dat een inhoudelijke, individuele toetsing niet in het geding mag komen.

Wat is de verwachte consequentie van het bijna geheel opheffen van het vetorecht? Zullen voorstellen versneld kunnen worden geïmplementeerd? Wat is de consequentie voor het nationale parlement?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA) herinnert de minister eraan dat deze een aantal maanden geleden bedenkingen had bij het voor lange tijd bewaren van verkeersgegevens – SMS, MMS en internetinformatie. De minister wilde laten uitzoeken wat voor belang opsporingsdiensten hebben bij deze informatie, alvorens vergaande stappen te nemen. Is dat onderzoek er geweest? Waardoor is de minister van gedachten veranderd? Zij vraagt minister Verdonk wat de snellere besluitvorming concreet zal opleveren ten aanzien van het Europese asielbeleid. Komt er een vergaande gezamenlijke grensbewaking? Is met de komst van het agentschap ook de financiering van de grensbewaking een Europese aangelegenheid geworden? Hoe krijgt het uitzetbeleid vorm? Hoe ligt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de lidstaten voor de vertrekcentra in 2010?

Wat betekent het dat een lidstaat alleen binnen het kader van de ontwerp-richtlijnen een onderzoeksinstantie financieel verantwoordelijk kan stellen voor een onderzoeker uit het buitenland? Als onderzoeksinstanties geheel financieel verantwoordelijk worden gesteld, zal de animo niet toenemen van onderzoeksinstanties om mensen toe te laten vanuit derde landen. Wat is er precies afgesproken in Groningen? Wat gaat er de komende vijf jaar in Europa gebeuren op het terrein van integratie? Wellicht is een

vijfjarenplan gewenst. Zij stelt voor dat de Kamer een themabijeenkomst initieert over integratie.

Over de gemeenschappelijke minimumlijst van veilige landen van herkomst vraagt zij de minister aan te geven hoe de commissie zal omgaan met het opstellen van deze lijst en wanneer er een nieuw voorstel komt. De PvdA-fractie is voor een vergaande parlementaire controle: ofwel unanimitieit van de Raad, raadpleging van het Europees Parlement en zeggenschap voor nationale parlementen, ofwel een gekwalificeerde meerderheid en co-decisie van het Europees Parlement. Zij vraagt een reactie van de minister. Is er nog wel sprake van een individuele toets voor iedere asielzoeker als de lijst van veilige landen is vastgesteld? Zo ja, kan de minister een hypothetisch voorbeeld geven?

In het laatste algemeen overleg over de JBZ-Raad heeft zij de minister gevraagd om een uitvoerige schriftelijke reactie op alle uitlatingen van de heer Lubbers. Zij vraagt wanneer zij die tegemoet kan zien.

Mevrouw **Griffith** (VVD) vraagt welke private partijen betrokken zullen worden bij het bestrijden van voertuigcriminaliteit en hoe het kostenplaatje eruitziet. Ten aanzien van artikel 5 van het voorstel, Task Force Europese politiechefs, vraagt zij zich af hoe het zit met de financiële en capacitaire ondersteuning van het Nederlandse opsporingsapparaat. Is er sprake van een intern coördinatiepunt? Is het nodig om politiefunctionarissen in Nederland extra op te leiden voor de aanpak van voertuigcriminaliteit?

Naar aanleiding van punt 2G, de begroting van SISNeT 2005, leest zij dat de ontvangsten net zo groot zijn als de uitgaven. Nederland heeft een aandeel in de uitgaven van € 10 000. Heeft Nederland ook een aandeel in de inkomsten?

Gegevensverzameling door telecommunicatieaanbieders zal kunnen leiden tot financiële consequenties voor het bedrijfsleven. Is er al overleg gevoerd met betrokken partijen hierover? Zij vindt een minimumharmonisatie noodzakelijk, maar is het mogelijk voor lidstaten om verdergaande eisen te stellen? Waarom worden aanbieders niet verplicht gesteld om méér gegevens te verzamelen dan die in het kader van de eigen bedrijfsvoering al worden bewaard als dat kan leiden tot het oplossen van opsporingszaken? Zij vraagt de reactie van minister Donner.

Naar aanleiding van punt 9b, de procedure voor toelating van onderdanen uit derde landen met het oog op wetenschappelijk onderzoek, vraagt zij of het mogelijk is om de bestaande methodiek van convenanten met betrekking tot kenniswerkers te gebruiken. Hoe verhoudt de voorgestelde richtlijn zich met het nieuw in te zetten beleid voor kenniswerkers?

Bij punt 13b, Verdrag vallende terreinen, is aangegeven dat besluiten voortaan worden genomen bij gekwalificeerde meerderheid. De Raad zal daarmee minder makkelijk tot regelgeving kunnen komen. Betekent dit dat Nederland minder invloed krijgt? Zij vraagt zich af of door deze wijze van besluitvorming de Nederlandse concurrentiepositie in het geding kan komen. Zij vraagt een reactie van minister Donner.

Mevrouw Griffith is net als mevrouw Albayrak benieuwd naar de uitkomsten van de conferentie in Groningen. Zij zou een debat op prijs stellen over het verder vormgeven van het Europese integratiebeleid. Nederland zou hierin een voortrekkersrol kunnen spelen.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het vaststellen van de gemeenschappelijke lijst van veilige landen? Voor het vaststellen van de lijst wordt verwezen naar een commissie. Is dat vanwege gebrek aan overeenstemming in de raad, of vanwege een verdragsrechtelijke noodzaak?

Wie doet wat in het Europese asielbeleid? Wat is de rol van respectievelijk de commissie, Raad, Europees Parlement en Tweede Kamer?

De heer **De Wit** (SP) vraagt hoe effectief het is om de gegevens te bewaren van 450 miljoen inwoners van de Europese Unie gedurende één tot drie jaar. De tegenhanger van het Nederlandse College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) in Europa, de Data Protection Working Party, zegt dat niet voldaan is aan de drie vereisten voor een eventuele inbreuk op artikel 8 EVRM. Die vereisten zijn dat er een wettelijke basis is, een legitiem doel en dat het noodzakelijk is voor de democratische samenleving. Hoe denkt de minister hierover? Heeft de minister inzicht in de behoefte van Nederland voor het bewaren op deze grote schaal van deze gegevens? Hij vraagt zich af of de privacyrichtlijn misschien van toepassing is. Is er niet de noodzaak om het Europees Parlement over dit punt te laten spreken? Heeft de Commissie subsidiariteit dit onderwerp besproken? Het betreft een grote operatie met hoge kosten. Wie gaat het allemaal betalen? Kunnen de providers worden gedwongen om drie jaar lang gegevens te bewaren voor andere doeleinden dan hun eigen commerciële doeleinden?

Om wat voor informatie gaat het bij punt B6, het uitwisselen van informatie over strafrechtelijke onderzoeken? Wie bepaalt de opslag, wie bepaalt het beheer?

De heer De Wit hoopt dat bij het opstellen van de veilige landenlijst vrouwenbesnijdenis niet het enige toetsingscriteria is. Eerder heeft de Eerste Kamer een voorbehoud gemaakt met betrekking tot de lijst, maar in het voorstel staat dat nog niet zeker is of de Eerste Kamer dat voorbehoud handhaaft. Hij vraagt om een toelichting van de minister.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks) merkt op dat het verslag van de informele JBZ-Raad van 30 september/1 oktober jongstleden in Scheveningen geen duidelijkheid verschaft over wat er is afgesproken en besproken. Er wordt bijvoorbeeld gesproken over een verbetering van uitwisseling van informatie tussen de handhavingsdiensten, maar enige operationalisering van die gedachte blijkt niet uit de stukken. Wat is er precies besproken over opvang in landen in de regio? Wat is de inzet van Nederland hierin? Wat heeft de heer Lubbers precies gezegd? De UNHCR heeft op haar eigen website laten weten dat zij het niet eens is met opvangcentra in Noord-Afrika. Op dit moment wil de UNHCR niet meewerken aan enig project van de Europese Commissie. Wordt de € 200 000 die Nederland bijdraagt besteed aan de institutionele versterking van de landen op het gebied van asielrecht, of wordt het toch besteed aan kampen? Met de heer Ashcroft, de Amerikaanse minister van Justitie, is afgesproken dat er verdere afspraken worden gemaakt over de uitwisseling van informatie en de bescherming van persoonsgegevens. Er zal een FBI-agent bij Europol worden geplaatst. Wat zijn de bevoegdheden van deze FBI-agent? Tot welke gegevensbestanden krijgt hij toegang?

Wat het ontwerp Kaderbesluit bewaring gegevens betreft vraagt zij of er een relatie is tussen de inhoud van de verkeersgegevens en het traject dat wordt doorlopen. De Data Protection Working Party stelt dat het privacyrecht, artikel 8 EVRM, op gespannen voet staat met het ontwerp Kaderbesluit; artikel 8 mag alleen geschonden worden bij onder meer een pressing social need. Wat is het commentaar van de minister op dit negatieve advies? Van 450 miljoen mensen in de Europese Unie moeten de elektronische communicatiegegevens worden vastgelegd. Is dat proportioneel? Is het praktisch en financieel gezien uitvoerbaar? Wat is de daadwerkelijke behoefte aan communicatiegegevens voor opsporing en justitie en hoe wordt dat afgezet tegen de inbreuk van de persoonlijke levenssfeer van burgers?

De stand van zaken met betrekking tot het terrorisme, punt 7, vindt zij zeer summier. Kan het interim-rapport aan de Kamer worden toegezonden? Kan de Kamer binnenkort de stand van zaken van de uitvoering van het EU-actieplan Terrorismebestrijding ontvangen?

Het lijkt haar niet verantwoord om een besluit te nemen over de veilige landenlijst. De Kamer moet eerst beschikken over recente ambtsberichten voordat het kan besluiten of de landen op de lijst veilige landen zijn. Het lijkt haar helder dat in elk geval Mali niet als een veilig land aangemerkt kan worden.

Het Europees Parlement vindt het van belang dat men zich bij asiel- en migratiezaken kan blijven wenden tot het Hof. Wat is de reactie hierop van de minister?

De commissie Burgerlijke vrijheden van het Europees Parlement vindt dat aan duidelijke voorwaarden moet worden voldaan om misbruik van opgeslagen biometrische gegevens tegen te gaan. Zij vraagt de minister aandacht te geven aan dit punt.

Het antwoord van de bewindslieden

De **minister van Justitie** antwoordt mevrouw Vos dat er in de JBZ-Raad van 30 september/1 oktober jongstleden niets is besloten omdat die vergadering informeel van aard was. De discussie wordt verwerkt in het volgende voorstel voor het meerjarenprogramma. Juist omdat er formeel niet echt wordt besloten, wordt er minder in het verslag aangegeven. Er is in het bijzonder overlegd over de passages in het meerjarenprogramma die betrekking hebben op het Hof van Justitie. Op terreinen als vreemdelingenrecht en strafrecht is in individuele gevallen een rechterlijke beslissing nodig. Als betrokkenheid van de Europese Unie op deze terreinen zou worden uitgebreid zijn procedures van drie jaar het gevolg, en dat is niet werkbaar. Het meerjarenprogramma is op 5 november jongstleden door de Europese Raad vastgesteld. De minister is tevreden met de ambities die in het programma zijn vastgelegd. De heer Ashcroft heeft in de vergadering gesproken over de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten. Ook is aan de orde geweest het aanwijzen van de liaisonofficier bij Europol. Na de aanslagen van 11 september 2001 is hoge prioriteit gegeven aan de operationele samenwerking met de Verenigde Staten. In dat kader is een samenwerkingsovereenkomst tussen Europol en de Verenigde Staten tot stand gekomen. Onderdeel daarvan is de stationering van een Europol-liaison in Washington en de stationering van een FBI-liaison in Den Haag bij Europol. De status van de FBI-liaison is omschreven in de samenwerkingsovereenkomst. De betrokkene is contactpersoon tussen de Amerikaanse opsporingsinstanties en Europol. In die hoedanigheid heeft hij geen directe toegang tot bestanden, maar hij kan via Europol een vraag stellen aan de lidstaten.

Het meerjarenprogramma bevat alleen ambities en doelstellingen en moet de komende tijd worden geconcretiseerd in een werkplan. Daarna zal over de concrete maatregelen overeenstemming bereikt moeten worden tussen de vijfentwintig lidstaten. Dat vergt veel tijd, maar toch zijn veel termijnen in het programma in 2005 gesteld. Dat is zeer ambitieus, mede gezien het plan van aanpak terrorisme dat daarnaast loopt en dat ook besluitvorming vergt over maatregelen die zich concentreren in 2005. Bovendien moet aan de besluitvorming in de EU een termijn worden toegevoegd van achttien maanden voor de implementatie van de maatregelen.

In het plan voor verbetering van uitwisseling van informatie wordt niet langer gesproken van de mogelijkheid van uitwisseling, maar van een verplichting. Voor Europese begrippen is dit een grote stap. Randvoorwaarden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer zijn noodzakelijk. Dit is een actief punt van overleg tussen de Verenigde Staten en Europa. Ook omdat er onvoldoende zicht is op de integriteit van diensten die toegang krijgen tot de gegevens, is het absoluut noodzakelijk dat aan randvoorwaarden wordt voldaan. Op politieterrein is de ambitie om uiteindelijk te komen tot vormen van directe toegang waarbij verschillende diensten van elkaar gegevens kunnen inzien als daar behoefte aan

bestaat. Dat betekent dat er eisen moeten worden gesteld aan de kwaliteit van de gegevens, bijvoorbeeld van vingerafdrukken.

Het voorstel voor de bewaarplicht gegevensverzameling betreft gegevens die providers sowieso om commerciële redenen al bewaren en dus al verenigbaar zijn met de eisen van de privacybescherming. De enige vraag blijft of het langer bewaren niet om commerciële redenen gerechtvaardigd is uit het oogpunt van opsporing. De gegevens worden gebruikt bij bestaande verdenkingen, waarbij nagegaan kan worden of er telefoonverkeer heeft plaatsgevonden. In het kader van die discussie zal ook de proportionaliteit vast moeten staan. De richtlijn zal moeten voldoen aan de eisen van artikel 8 EVRM. Het voorstel gaat uit van een bewaartermijn van één jaar, maar over een langere termijn loopt nog een discussie.

Een tweede aspect in de discussie is of er naast een bewaarplicht ook een vergaarplicht moet worden opgenomen in de richtlijnen. Dan gaat het om verkeersgegevens die niet meer worden gebruikt. Op basis van een discussie met de Engelse opsporingsdiensten, die deze gegevens wel gebruiken, is geconcludeerd dat het zinvol is om tot dit grensoverschrijdende kaderbesluit te komen. Zeker op het gebied van telecommunicatie is het zinvol eenzelfde systematiek in verschillende landen toe te passen. Er heeft in Brussel overleg plaatsgevonden met de providers, ook over de kosten. De richtlijn gaat uit van een minimumharmonisatie, vanuit de filosofie dat het om een eerste stap gaat. De insteek van Nederland is vooralsnog om nu niet verder te gaan dan de gegevens die providers nu al bewaren. Als men verdergaat ligt dat onderhandelingstechnisch moeilijker in Brussel, want daarmee verplicht men lidstaten om providers extra kosten op te leggen. SMS-berichten vallen op dit moment niet onder de bewaartermijnen, maar dat wordt wel voorzien voor de toekomst. De minister verwacht dat de Europese Commissie gevraagd zal worden daarvoorstellen voor te doen.

De discussie over het Europol informatiesysteem zal in december aanstaande worden afgerond en het systeem zal zo snel mogelijk operationeel worden gemaakt.

Met betrekking tot de begroting van SISNeT deelt hij mee dat Nederland niet deelt in de ontvangsten. De inkomsten worden gebruikt om de kosten te bestrijden van het net.

Vereenvoudiging uitwisseling van informatie tussen de rechtshandhaving-autoriteiten: dit onderwerp komt aan de orde tijdens de Raad van 2 en 3 december aanstaande. Over welke informatie het moet gaan is op dit moment nog onderwerp van discussie, onder andere in het Comité artikel 36.

Wat de stand van zaken op het gebied van terrorisme betreft, is besloten dat elke JBZ-Raad daar aandacht aan zal worden besteed. De echte discussie over terrorisme zal op 2 en 3 december aanstaande plaatsvinden ter voorbereiding van de Europese Raad die er later in de maand over zal spreken. Het interim-rapport over de vergelijking tussen lidstaten zal niet openbaar zijn.

Bij voertuigcriminaliteit zijn als private partijen betrokken de verzekeringsmaatschappijen en autofabrikanten, die in Nederland zijn verenigd in de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit. Op nationaal niveau bestaan er afspraken. Het besluit vormt een aanvulling daarop met betrekking tot auto's die richting buitenland gaan. De contactpunten zijn nationaal georganiseerd in het KLPD. Het is een onderdeel van de reguliere taak van het KLPD en er zullen geen extra middelen nodig zijn. Politiefunctionarissen hoeven niet extra opgeleid te worden, er zal alleen een zekere Europese standaardisatie van de opleiding plaatshebben.

De **minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie** antwoordt mevrouw Jonker dat in 2010 de tweede generatie wetgeving aangenomen moet zijn. Omstreeks 2007, na de evaluatie, moeten de voorstellen door de Europese Commissie worden ingediend. Het streven is om in 2010 een

gemeenschappelijk asielbeleid te hebben. Concreet houdt dat in: geen asielshopping meer binnen de EU, want procedures en opvang zijn hetzelfde in de EU. Er zal een gemeenschappelijk beleid zijn met een onderlinge samenwerking tussen de immigratiediensten met een EU-support office.

Het agentschap voor de grensbewaking zal op 1 mei 2005 van start gaan. In 2007 zal er een evaluatie plaatsvinden van dat agentschap, waarbij aan de orde komt of nieuwe taken moeten worden ondergebracht bij dit agentschap, bijvoorbeeld samenwerking met de douane of met Europol. Er komen gemeenschappelijke expertteams. De reddingsbrigade is voor de Zuideuropese landen een belangrijk issue. Te zijner tijd zal er vergaande samenwerking tussen de nationale grensdiensten gaan plaatsvinden.

Nederland heeft in de EU benadrukt dat de samenwerking tussen BZ en Ontwikkelingssamenwerking zeer belangrijk is. Wat terugkeer en overname in de EU betreft, wordt het mandaat verleend aan de Commissie. Daarna komt het in de RELEX aan de orde. Nederland heeft in de minister-raad afgesproken dat in elk bilateraal verdrag dat tot stand komt, een terugkeer en overnameclausule wordt opgenomen.

De grensbewaking van de EU heeft op dit moment zwakke plekken. Besloten is dat er teams komen van nationale experts die de lidstaten met een zwakke grens ondersteunen. Verder wordt er een onderzoek gedaan naar de koppeling van Eurodac, VIS en SIS 2. Het uitgangspunt blijft dat de financiering van de grensbewaking nationaal gebeurt, maar een financiële ondersteuning vanuit de EU is eventueel mogelijk.

Over bescherming en opvang in de regio wordt in december aanstaande uitgebreid gesproken. De minister zal in december ook verslag doen van de bijeenkomst in Scheveningen. De schriftelijke informatie over de uitlatingen van de heer Lubbers, gevraagd door mevrouw Albayrak, zal zij uiterlijk 27 november aanstaande aan de commissie doen toekomen. Wat kennismigranten betreft, is de minister van mening dat onderzoeksinstanties verantwoordelijk zijn voor de mensen die zij naar Nederland willen halen. Dat is in lijn met wat op Europees niveau wordt afgesproken, alleen maakt Nederland de termijn dat een onderzoeksinstantie verantwoordelijk is iets korter.

Eén lidstaat heeft niet ingestemd met de voorgestelde lijst van veilige landen in verband met interne politieke problemen. Daardoor is er nog geen qualified majority voting (QMV). De Eerste Kamer heeft zijn voorbehoud inmiddels opgeheven.

Besloten is om eerst de aanname van de richtlijn te regelen. Daarna gaat de Commissie onderhandelen over de lijst. Op die onderhandelingen kan de minister niet vooruitlopen. Hoewel er dus voorwerk is gedaan zal de Commissie helemaal met een schone lei beginnen. Bij het formeren van de lijst van veilige landen wordt niet alleen nagegaan of er voldoende bescherming is tegen vrouwenbesnijdenis, want er zijn veel meer criteria waarop wordt getoetst, zoals de aspecten van het vluchtelingenverdrag en de aspecten die in de internationale mensenrechtenverdragen staan. Een asielzoeker die uit een veilig land komt wordt niet bij voorbaat afgewezen, want er is altijd een individuele toetsing. Een asielzoeker moet wel aanneemelijk kunnen maken dat zijn land voor hem niet veilig is.

De integratieconferentie in Groningen kreeg als thema mee: turning principles into action. Het ging hierbij om een gemeenschappelijke Europese visie op integratie. De Commissie heeft een handboek voor integratie gepresenteerd. Dat handboek is samengesteld met hulp van de nationale contactpunten voor integratie. Het handboek geeft een overzicht van best practices uit elk land en is bedoeld voor politici en beleidsmakers om van te leren. De eerste dag van de conferentie startte met een discussie over de gebeurtenissen in Nederland naar aanleiding van de moord op Theo van Gogh en de gevolgen hiervan voor de cohesie en integratie in Nederland. Het bleek dat ook in andere landen soortgelijke gebeurtenissen zijn

geweest waarbij mensen niet zijn vermoord, maar wel verwond. Het belang werd aangegeven om maatregelen te nemen om uitsluiting en radicalisering van jongeren tegen te gaan. Het beleid moet erop zijn gericht dat iedereen participeert in de samenleving. Men was het unaniem eens over het belang van inburgeringprogramma's waarbij het leren van de taal en respect voor basiswaarden van de Europese Unie voorop staan. Wat de qualified majority voting betreft, in de nabije toekomst zal een politiek akkoord worden voorgelegd aan de Europese Raad, waarna een akkoord in een van de raden zal worden afgetikt. Het Europees Parlement krijgt daarmee medebeslissingsrecht en dat betekent dat het instemmingsrecht van de Kamer niet meer van toepassing is op maatregelen die onder qualified majority voting vallen. In een eerder overleg is toegezegd dat de vraag over biometrische gegevens in paspoorten schriftelijk zal worden beantwoord door de minister van Binnenlandse Zaken. Zij zal navragen hoe het daarmee staat.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Vos** (GroenLinks) merkt op dat niet alle providers dezelfde gegevens opslaan. Zij vraagt een nadere toelichting over de werkelijke behoefte aan gegevens en de proportionaliteit.

De rechtsmacht van het Europees Hof over asiel en migratie wordt niet uitgebreid. Zij vraagt een uitgebreidere toelichting over de reden.

Zij wil aangetekend zien dat haar fractie een voorbehoud heeft bij punt 11, de lijst van veilige landen.

De heer **De Wit** (SP) stelt dat er bij het bewaren van dataverkeergegevens sprake moet zijn van een noodzaak voor de democratie. Waaruit blijkt de noodzaak voor een dergelijke massale opslag? Een eerder onderzoek van de politie Rijnmond toont aan dat slechts een derde van de gegevens een rol zou kunnen spelen bij de opsporing. Over welke informatie beschikt de minister dat de behoefte aan een dergelijke massale opslag er wel degelijk is?

Welke zekerheid is er dat de Commissie een lijst van veilige landen vaststelt die deugt? Heeft de Tweede Kamer nog een inbreng?

Hij wil aangetekend zien dat zijn fractie een voorbehoud heeft op punt 11, de lijst van veilige landen.

De **minister van Justitie** herhaalt dat bij opslag van gegevens voldaan zal moeten worden aan de eisen van artikel 8 EVRM. Hij constateert dat dit soort regelingen op dit moment bestaan in een aantal landen, zoals het Verenigd Koninkrijk. Als de regelingen in die landen niet in strijd zijn met artikel 8 EVRM, zijn ze dat in andere landen ook niet.

De massale opslag van gegevens vindt nu ook al plaats bij bedrijven om rekeningen uit te schrijven. Er is in Nederland overleg gevoerd met de politiediensten, en die onderschrijven dat daar behoefte aan zal bestaan. Opsporing is een erkend belang, ook in het kader van artikel 8 EVRM. De proportionaliteit speelt alleen een rol bij de vraag of de gegevens één of drie jaar moeten worden bewaard.

De rechtsmacht bij het Europese Hof is beperkt tot de besluitvorming in hoogste instantie. Het Hof kan qua capaciteit niet meer aan. Als men de hele bulk van de eerste instantie rechtspraak op het terrein van vreemdelingenzaken zou voorleggen aan het Hof, zou dat de besluitvorming op dat niveau zeer vertragen.

De **minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie** antwoordt de heer De Wit dat de nieuwe lijst van veilige landen in de Tweede Kamer aan de orde zal komen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Noorman-den Uyl

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Franke

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
De Pater-van der Meer

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Van den Hauten-Hinnen